

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

3

1906

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ της Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΠΑΝΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

Α'

ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ¹

88.

Χαρτ. 0,22 × 0,14. Αἰῶνος XIV (φ. 8).

1 (φ. 1^α). «Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κ̄ρ Νικηφόρου τοῦ Γρηγορᾶ μονωδία εἰς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἡμῶν Ἀνδρόνικον τὸ Παλαιολόγον».

Ἄρχ. Ἡμεῖς δὲ, ὧ παρόντες, ἐπινικίους ἄδειν καὶ θέατρα συγκροτεῖν ἐγκωμίων τοῦ θειοτάτου βασιλέως ἠλπίζομεν.

2 (φ. 4^β). Τοῦ αὐτοῦ Λόγος ἀνεπίγραφος.

Ἄρχ. Τίς δὴν τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων ἢ τίς μοι δώσῃ σταθμὸν ἔσχατον Ἰερεμίας φησὶν.

3 (φ. 7^β). «Μηνὶ Δεκεβρίῳ δ'. Στιχηρὸν εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκητὸν ποίημα τοῦ πανερωτάτου μητροπολίτου Φιλαδελφείας καὶ πανυπερτίμου κυροῦ Θεολήπτου ἤχος γ'».

Γέγραπται ἄλλῃ χειρὶ καὶ συνοδεύεται ὑπὲρ διαστίχων παρασημαντικῶν σημείων.

Ἐν τέλει δύο τροπάρια Πρὸς τὴν τιμιωτέραν, ὧν προη-

¹ Συνέχεια ἐκ τοῦ Τόμ. Β' σ. 500.

γούνται τὰδε Πέτρος Παῦλος Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς Φίλιππος Ἀνδρέας Ἰωάννης καὶ ὁ Θωμᾶς Σίμων Κανανίτης Ἰάκωβος Ματθαῖος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος ὕμνοις τιμαιοῦσαν.

Το ἔλον εἶνε ἐν μόνον ἀστάχωτον τετράδιον ἀξιολόγου κώδικος μὴ περισωθέντος ἔλου. Φέρει δὲ σελιδῶσιν ἀρχαιοτέραν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διὰ βραγκικῆς προφανὸς χειρὸς, ἀριθμοῦσαν τὰ φύλλα διὰ τῶν ἀριθμῶν 14-21, ἐξ οὗ εἰκαστέον, ὅτι ὁ σελιδῶσας εἶχε καὶ ἄλλα φύλλα πρὸ ἐφθαλμῶν, τοῦλάχιστον τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀριθμηθέντα 1-13.

89.

Χαρτ. 0,22 × 0,16. Αἰῶνος XVII (φ. 211).

Μανουὴλ Μιαλαξοῦ Νομοκάνων.

Ἐν φ. 15^α, 23^α, 31^α, 47^α, 55^α, 63^α, 71^α, 79^α, 87^α, 95^α, 103^α, 111^α, 119^α, 127^α, 135^α, 143^α, 151^α, 159^α, 167^α, 175^α, 183^α, 196^α, σημειοῦνται ἄνω ἐν τῇ ᾠξ τακτικῶς οἱ ἀριθμοὶ τῶν τετραδίων γ' - κς', οἵτινες ἐπαναλαμβάνονται καὶ ἐν τῇ κάτω ᾠξ τοῦ τελευταίου φύλλου ἐκάστου τετραδίου. Τὸ δὲ τετράδιον 6 προηγείται ἐν τῇ σταχῶσει τοῦ α. Διὸ ἐν φ. 1^α ἔχομεν τοῦ Πίνακος τοῦ προτασσομένου τοῦ Νομοκάνωνος κεφ. α πιδ. Περὶ ἱερέως ὅτι νὰ ἔχῃ χωνευτήριον εἰς τὸ ἅγιον βῆμα », ἐν ᾧ τὸ α σιγ. Περὶ τῶν ἀφανισθέντων τιμίων δώρων » εὑρηται ἐν τέλει τοῦ φ. 14^β. Τελευταῖον κεφάλαιον ἐν τῷ Πίνακι τὸ ε υπδ. **Νεκρηφόρου Κωνσταντινουπόλεως χρονικόν ἐν συνόψει** ». Ἐν τέλει δὲ τοῦ ἐν φ. 196^α ἀρχομένου κε' τετραδίου εὑρίσκομεν ἐσφαλμένως ἀριθμὸν κς' καὶ τὸ σφάλμα ἐξακολουθεῖ ἐν τῇ ἄνω ᾠξ τοῦ φ. 204^α, ἐνθα ἔχομεν οσασημειωμένον ἀντὶ κς' τετράδιον κζ', ὅστις ἀριθμὸς ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐν τέλει τοῦ αὐτοῦ τετραδίου (φ. 211). Ἐν τέλει τοῦ φ. 211^β Ἐτελειώθη τὸ παρὸν νόμιμον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Ἀναστασίου ἱερομονάχου ἐν ἔτει, αχξθ' ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ λ' οἱ δ' ἀναγνωσθέντες μέμνησθέ μοι: Ἐν δὲ φ. 196^β

καὶ 191^α ἐν τῇ ἄνω ᾧχ χειρὶ νεωτάτῃ Βιβλίον ἐμοῦ Φηλαρέτου Ἱερομονάχου.

Ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας βύρσης τῆς σταχώσεως κεκολλημένον δελτάριον ἐκ τῆς βιβλιοθήκης ἐξ ἧς περιήλθεν εἰς τὴν τῆς Βουλῆς ὁ κωδὶξ, ἐφ' οὗ Ἀριθ. κτλ. 19^α.

Τῆς σταχώσεως σώζονται μόνον αἱ βύρσαι μετὰ προστυπωμάτων ἀπλῶν, ἀποβληθέντων τῶν ξύλων ἐφ' ὧν ἦσαν αὐταὶ προσηλωμέναι τὸ πάλαι.

60.

Χαρτ. 0,15 × 0,10. Αἰῶνος XVI (φ. 92).

Νομοκάνων.

Προηγείται (φ. 1-11) « Πίναξ σὺν θεῷ ὁδε κεφαλείων » περιλαμβάνων κεφ. ρος', ὧν α' « Περί πνευματικοῦ πῶς κάμνη χρεία να ἔναι: » . . . ρος' « Περί τῆς νηστείας τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ: - » Ἐν τῷ Πίνακι λείπouσι τὰ κεφ. 4γ'-ριζ'.

Μένει κολοβός ἐν κεφ. ριη' « Περητῶν διδομένων λειτουργιῶν τῶν μερίων διὰ τὰ σαραντάρια· διατοὺς ζωντανούς· τῶν θείων διδασκάλων » ἐν λέξει καὶ ὁ θεὸς διὰ τῶν εὐχῶν τῶν ἱερέων αὐτοῦ θέλη δῶσι τὴν ὑγίαν τοῦ ἀσθενοῦντος να τὸν ἐσικώση ἐκ τῆς ἀσθενίας καὶ ἐὰν ἔχει καὶ ἁμαρτίας ὡς ἄνθρωπος. . .

Ἐ. φ. 1^α ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου· Νόμημον τοῦ τμηίου προδρομοῦ τοῦ κ^ε λογοθέτη καὶ κάτω ἐν ἐν τῇ ᾧχ Μαξίμου ἱερομονάχου.

Σταχώσεις ἀρχαία διὰ βύρσου ἐφαρμένης, ἧς ἄνωθεν βιβλιοπράκτινον λινούν.

61.

Χαρτ. 0,215 × 0,15. Αἰῶνος XVI (φ. 136).

1 (φ. 1^α). « Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου ».

2 (φ. 2^β). « Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου ».

Μεταξὺ τῶν φ. 4 καὶ 5 ἐξεπέσον δύο φύλλα, ἐν οἷς ἡ ἀρχὴ τῆς Τάξεως διακόνου.

3 (φ. 17⁶). « Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου ».

4 (φ. 42^a). « Βασιλείου τοῦ μεγάλου Λειτουργία ».

5 (φ. 79^a). « Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων ». Λεῖπει βιβλῶς ἀποκεκομμένον τὸ ἐπίτιτλον.

6 (φ. 95⁶). « Ἀκολουθία ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ ».

7 (φ. 112⁶). « Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ ».

8 (φ. 128^a). « Εὐχή συγχωρητικὴ ἣν λέγει ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸν μελλόντα μεταλαβεῖν ».

9 (φ. 132^a). « Εὐχὴ τῶν κολύβων ».

10 (φ. 133^a). « Εὐχὴ τῶν νεκρωσίμων κολύβων ».

11. (φ. 134^a). « Ἀπολύσεις τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ».

Ὁ κώδιξ κοσμεῖται ἐν φ. 42^a ὑπὸ ἐρυθροῦ ἐπίτιτλου καὶ ὑπὸ 86 μεγάλων ἀρχικῶν γραμμάτων ἐρυθρῶν, ἀξίων λόγου. Ὅμοίως δ' ἐρυθραὶ εἶνε αἱ Ἐκφωνήσεις, δηλούμεναι ἐκάστῃ ἐν τῇ ᾧ δι' ἀξιοσημειώτου μονοκονδυλίας ἐρυθρᾶς, ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαί.

Ἐν φ. 1^a ἐν τῇ κάτω ᾧ εὐρηται τὸ σημείωμα τοῦδε· Δωρεῖται τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς τῶν Ἑλλήνων Βουλῆς. Ἐν Ἀθήναις τῇ 6' ἀπριλίου 1881. Ἀρχιμανδρίτης Πανάρετος Κωνσταντινίδης. Ἐν δὲ φ. 66^a ἐν τῇ εὐχῇ τοῦ ἀρχιερέως μνεῖα Στυλιανοῦ ἱερέως καὶ τῶν γεννητόρων αὐτοῦ καὶ ἔπειτα ἐν κενῷ χώρῳ χειρὶ νεωτέρῃ Νεοφύτου ἀρχιερέος καὶ τῶν γεννητόρων αὐτοῦ.

Στάχσις ἀπλῆ βυρσίνη μετὰ τετραγωνικῶν σχημάτων καὶ σταυροῦ ἐν τῷ μέσῳ.

62.

Χαρτ. 0,213 × 0,159. Αἰῶνος XVIII (σ. 651).

1 (σ. 1). « Ὕμνος κατὰ ἀλφάβητον διὰ στίχων εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν Θεοτόκον ».

Ἄρχ. Ἄνοιξον δέομαι ἀγνή τὰ ταπεινά μου χεῖλη
τοῦ ἀνυμνεῖν καὶ ἐπαινεῖν τὰ σά καὶ ἀναγγέλλειν·
βάτον σὲ εἶδε μωσσοῦς καὶ πλάκα γεγραμμένην,
μὲ τὸ δακτύλι τοῦ θεοῦ, εἶσαι ζωγραφισμένην.

Τίτλ. Ὡ Παναγία δέσποινα, δέξαι μου τοῦ ἀθλίου
τὸν ὕμνον τὸν μικρότατον, δούλου σου τοῦ ἀχρείου.

2 (σ. 3). Κανὼν μετὰ διαστήχου ἑρμηνείας.

Ἄρχ. (ἀκίφ.) ... βλαστῶ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα τῇ σπη-
ρευούσῃ δὲ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ νῦν ἐξήνθησε ξύλον σταυροῦ
εἰς κράτος καὶ στερῆωμα.

3 (σ. 15). «Ὁ κανὼν φέρων ἀκροστιχίδα τήνδε Χριστὸς
βρωτώθεις, ἦν ὅπερ θεὸς μένει».

4 (σ. 35). Ὁ κανὼν τοῦ κυρίου **Κοσμά** οὗ ἡ ἀκροστιχὶς
Βάπτισμα ῥίψει γηγενῶν ἀμαρτάδος».

Ἐπονται ἄλλοι κανόνες τοῦ αὐτοῦ.

5 (σ. 111). «Ὁ κανὼν τοῦ Ἀντίπασχα ποίημα Ἰωάννου
μοναχοῦ»

Ἐπονται ἄλλοι κανόνες τοῦ αὐτοῦ.

6 (σ. 132). «Ἐτερος κανὼν λαμβικὸς, ποίημα κυρίου Ἰω-
άννου τοῦ **Ἀρκλά**».

7 (σ. 151). Διάφοροι Κανόνες.

8 (σ. 190). **Βασιλείου τοῦ μεγάλου** Ὁμιλίαι.

α' (σ. 190). Κατὰ τῶν ὀργιζομένων. — β' (σ. 222). Εἰς τὸ
Πρόσεχε σεαυτῷ. — γ' (σ. 258). Εἰς τὸ Καθελῶ μου τὰς ἀποθή-
κας. — δ' (σ. 290) Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός. —
ε' (σ. 338). Κατὰ μεθόντων.

9 (σ. 386). «Ἱστορία ψυχοφελῆς ἐκ τῆς ἐνδοτέρας τῶν Αἰ-
θιοπῶν χώρας, τῆς Ἰνδῶν λεγομένης πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν
μετενεχθεῖσα διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ μονῆς τοῦ ἁγίου
Σάββα»

10 (σ. 650). «**Βασιλείου τοῦ μεγάλου** Περὶ θυμοῦ».

Σωζεται μο-ου ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ ἐκ τῶν κατω ἐσχισμένῳ τελευταίῳ
τούτῳ φύλλῳ τοῦ κώδικος

Τὰ ὑπ' ἀρ. 2-8 μετὰ διαστήχου ἑρμηνείας. — Αἱ σελίδες 374-385
λείπουσιν. — Ἐν σ. 649 καὶ 651 δοκίμια κονδυλίου ἀνάξια παντὸς
λόγου. — Τὰ ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει τῇ σταχῶσι προσκεκολλημένα παρά-
φυλλα εἶνε πλήρη δοκιμίων κονδυλίου, ἐν οἷς καὶ τὰ σημειώματα τὰδε:

α') ἔτη αψξε^ο Μαΐου ιε': ἀψ' οὐ ἠγοράσθη ἡ βίβλος αὕτη

πρὸς τὸδε σὺν τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει ἐμοῦ τοῦ Μανουήλ δδ: δρυστίου υἱοῦ Θεοδόρου τοῦ κατ' ἐπίκλην Οὔρουμ ὀγλοῦ:~ (Τὸ δδ: = διδασκάλου ὧ: γέγραπται ἐν νεωτέρῃ δι' ἄλλης χειρὸς ἱπαναλήψει τοῦ αὐτοῦ σημειώματος) β') αψξα^ο αὕτη ἡ βίβλος ὑπάρχει ἐμοῦ τοῦ Μανουήλ Δρυστίας τὸ κατ' ἐπίκλην Οὔρουμ ὀγλοῦ· εἰ δὲ τίς ἀπόξενόσι, νὰ ἔχη τὴν κατάραν τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ πρώτῃ συνελθόντων: ἀγίων.

Σταχῶσις βυρσίνη μεθ' ἀπλῶν ἱπιτυπωμάτων.

63.

Περγ. 0,18 × 0,12. Αἰῶνος XI (φ. 141).

Ἰωάννου Σχολαστικοῦ Κλίμαξ.

Ἄρχεται ἀκέφαλος ἐν ταῖς λέξεσι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ· . . . ξας οὖν ὁ γέρων· καὶ γνοῦς ὅτι μετὰ ταπεινώσεως καὶ ὑπακοῆς δέχονται. Τελ. κολοβὸς ἐν τῇ Ἀνακεφαλαιώσει διὰ τῶν λέξεων οὐ γάρ ἐστὶν ἐν κλοπαῖς τι ταύτης ὀλεθριώτερον· φείδου τῆς γλώττης.

Ἐν φ. 69^β καὶ 112^β ἄνω ἐν τῇ φξ, χειρὶ νεωτέρῃ, γεράκη. — Τὸ φ. 123^β ἄγραφον. — Ἐν φ. 40^α ἄνω ἐν τῇ φξ· Παρθένιος ἱεροδιάκονος Λουκουβίτζης ἐκ χῶρας Γάνου, ἤλθα ἐδῶ εἰς τὸ μοναστήριον, αψξγ^ο Μαρτίου κγ^η ἡμέρα Πέμπτη καὶ τρίτη τῆς τεσσαρακονθήμερου. — Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος ἐνθα ἀρχὴ κεφαλαίου ἐν τῇ φξ λείφανον φυλάκων ἐξ ἐγχρώμου λινοῦ.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῆς ἀρχῆς τῷ προσκεκολλημένῳ τῇ σταχῶσι· Ἐδωρήσατο Μ. Γεδεών.